

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 100 Claremont St., Toronto 3, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10¢

Nr. 33

Pentadienis, Rugsėjo (September) 6, 1968, Toronto, Ontario

M E T A I XXXVII

Padėtis Čekoslovakijoje Normalizuojasi Kontrevoliucijos Malūnas Netenka Jėgų

Žemės Drebėjimas Irane Padarė 100,000 Benamių

PRAGA. — Padėtis Čekoslovakijoje pamažu normalizuojasi. Visi organai pradeda dirbti. Atsipeikėja ir žmonės, priglūsinti propagandos.

Kaip kontrrevoliucionierių, taip ir užsienio propaganda netenka jėgų. Išaiškėja, kad Varšuvos pakto jėgos neturi tikslo sugriauti Čekoslovakijos vyriausybę. Jos tik nori sutramdyti kontrrevoliuciją, kurios jėgos, paėmusios galią Čekoslovakijoje, ne tik Čekoslovakijos liaudžiai būtų nelaimė, bet ir visam socialistiniam sektoriui sudarytų pavojų. Tarybų Sąjungos lyderiai prisimena, kaip prieš karą Čekoslovakijos buržuazija palengvino hitlerininkams, atsisakydama kooperuoti su Tarybų Sąjunga. Dėl to 100,000 rusų paguldė galvas vien Čekoslovakijoje.

Čekoslovakijos vyriausybės ir komunistų partijos priešakyje pasilieka tie patys žmonės. Prezidentu tebėra generolas Svoboda, o partijos lyderiu — Aleksandras Dubčekas. Padiestas partijos prezidentas turi tik du "konservatus".

Be abejonės, karštieji "liberalai", kurie puolė Tarybų Sąjungą ir pačios Čekoslovakijos komunistų vadovybę, netenka jėgų. Kai kurie, matyti, paliks

Užtikrino, Kad Nebus Liečiama Rumunija

WASHINGTON. — Pradėjus sklisti propagandai Vakaruose, būk Varšuvos jėgos traukia militarines jėgas prie Rumunijos ir daro planus įsiveržti į Rumuniją, prabilo net prezidentas Johnsonas apie tuos gūdus.

Tarybų Sąjungos ambasadorius Anatolis Dobryninas atsilankė pas valstybės sekretorių Dean Rusk ir painformavo jį, kad tuose ganduose nėra tiesos, tai yra, kad Varšuvos pakto šalys nesiruošia jokiai invazijai.

Vakarų propagandos malūnas leido gaudus, kad Varšuvos pakto jėgos iškels savo kariuomenę ir Jugoslaviją.

Valstybės departamentas, tačiau, sako, kad NATO turės persvarstyti savo poziciją, nes įvykiai Čekoslovakijoje pakeitė balansą.

Čekoslovakiją, o kurie buvo užsienyje, gal nors tam tikram laikui negrįš. Jie per plačiai buvo išsižioję.

Dubčekas, kurį propagandistai buvo net "nužudę", tebevaidina vyriausią vaidmenį Čekoslovakijos partijos ir vyriausybės arbe. Ir tas sudaro didžiausią smūgį kontrrevoliucionieriams namie ir propagandistams užsienyje. Buvo primygtinai kartojama, kad Varšuvos pakto jėgų uždavinys likviduoti jį, išvaikyti visus reformistus iš vadovybės. O nieko panašaus neįvyko.

Daugeliui Čekoslovakų ims laiko, kol jie galutinai išsiblaivys, kol jie pilnai supras, kas atsitiko. Jie supras ir tai, kas jų kraštą būtų ištikę, jeigu nebūtų atsiradę toli matančių Čekoslovakijos lyderių, kurie nepabijoję paprašyti kaimyninių valstybių pagalbos.

27,101 Amerikietis Žuvo Vietname

SAIGON. — Ne veltui amerikiečiai namie demonstruoja reikalavdami baigti karą Vietname. Nuo 1961 metų sausio 1 dienos, kada amerikiečiai pradėjo dalyvauti kovose, žuvo jau 27,101 amerikietis.

Prie to, 169,296 amerikiečiai buvo sužeisti, 1,208 dingę be žinios. Iš sužeistųjų 89,204 turėjo gydytis ligoninėse.

Taipgi Vietname ne kovos lauke žuvo 4,397.

Nepasakoma, kiek Saigono kareivių žuvo. Bet vietkongai ir šiauriečiai netekę užmuštais 385,055.

Ne vienas JAV gyventojas namie klausia: už ką?

Bet to karo galo dar nesimato. Demokratų konvencijos priimta platforma Chicagoje Vietnamo klausimu nerodo, kad ir Humphrey sustotų kariavęs, jeigu bus išrinktas prezidentu.

SAIGON. — Buvo sukilę JAV kareiviai, sėdį kolonijose. Militarinė policija, mašindama maištininkus, vieną nušovė ir 58 sužeidė.

Sukilusieji kaliniai 5 policininkus sužeidė ir eilę pastatų sudegino.

Elevatorių Darbininkai Atmeta Naujus Siūlymus

PORT ARTHUR, Ont. — 1,300 streikuojančių grūdų elevatorių darbininkų atmetė naujus kompanijų pasiūlymus. Vadiną juos mažaverčiais.

Elevatorių kompanijos siūlo pakelti algas 53 centais į valandą 28 mėnesių laikotarpiu.

JOHNSONAS DAROSI "LABAI PAMALDUS"

STONEWALL, Teksas. — Jau antras sekmadienis kaip prezidentas Johnsonas dalyvauja pamaldose dviejose bažnyčiose.

Kaip rugpjūčio 18, tai ir 25, pirmiausiai prezidentą nusivedė jo dukterė Luci į katalikų švento Pranciškaus Ksavero bažnyčią išklausti "ankstyvųjų mišių ir pamokslų".

Grįžęs į savo dvarą pasiėmė žmoną ir anūką Lyn ir, net nepapietavę, išvyko pasimelsti į liuteronų Trejybės bažnyčią.

IR POPIEŽIUS UZ ČEKŲ "LIBERALUS"

ROMA. — Popiežius paskyręs nemažą sumą Čekoslovakijos "liberalams" pabėgėliams remti.

Idomu, kad jis to nepadarė Bifros badu mirštantiem žmonėms, o Čekoslovakijos pabėgėliams, kurie, veikiausiai, nėra jau tokie biedniokai.

Vyskupų Suvažiavimas Smerkia Karą

LONDONAS. — Čia vyksta anglikonų religijos lyderių suvažiavimas, pasivadinęs LEMBETH Conference.

Dalyvauja daug dvasiškių ir iš Jungtinių Valstijų. Vyskupas C. Kilmer Myers, iš Kalifornijos, kritikavo savo kolegą, kad taip nedrausiai smerkia visus karo veiksmus, ypač branduolinį ginklą ir nuodingus chemikalus.

Priimtoje rezolucijoje smerkiamas Jungtinių Valstijų karas Vietname ir persekiojimas atsisakančių verstinis tarnybos, kuriems religija draudžia žudyti.

TEHRAN. — Žemės drebėjimas Irane sunaikino 100 miestelių ir kaimų, palikdamas 100,000 benamių. Tame distrikte dauguma žmonių gyvena moliniuose namuose, tad jie labai lengvai subyrėjo.

Kiek tikrai žuvo, niekas nežino, bet spėjama, kad gali siekti 10,000. Apie 3,000 sužeistų.

Žemės drebėjimas palietė trečdajį apylinkės, kur gyvena 1,800,000 gyventojų. Kanako mieste, kur gyvena 14,363 gyventojai, neliko nei vienos sveikos sienos.

Žemės drebėjimas įvyko į šiaurę nuo Tehrano, Korasono provincijoje. Apėmė 750 ketvirtainių mylių. Drebė-

jimas atsikartojo, nors ne tokiu smarkumu.

Likusiems bus daug sunkumų ne tik dėl to, kad reiks atstatyti, bet ir dėl to, kad drebėjimas suardė požeminę vandens sistemą. Daugeliui bus sunku surasti vandens.

Didesniuose miesteliuose kariuomenė ir policija ieško griuvėsiuose žmonių. Vieni ištraukiami dar gyvi, nors sužeisti, o kiti tik lavonai.

Vienas išlikusiųjų pareiškė, kad žemės drebėjimas buvo toks stiprus, jog jis pagalvojo, kad pasaulio pabaiga atėjo. Atkasinėtojai randą motinas su kūdikiais ant rankų, bet užmuštas griuvėsių.

Autoritetai mano, kad nemažai mirs badu dėl stokos maisto ir vandens. Mobilizuojama pagalba, bet ne visus ji pasieks reikiamu laiku.

Išteigtos laikinos ligoninės pasirūpinimui tais, kurie reikalingi medikalės pagalbos. O tokių, kaip matote, yra daug.

Irane jau šeštas didelis žemės drebėjimas jo istorijoje. 1755 metais per žemės drebėjimą buvo užmušta 40,000. Pirmas žemės drebėjimas užkordotas 856 metais mūsų eros. Tada žuvę 45,000. Priešpaskutinis žemės drebėjimas buvo 1962 metais, ir tuomet žuvo 12,225 žmonės.

Ką Amerikiečiai Patys Prisipažįsta

SAIGON. — Amerikiečių komanda prisipažįsta, kad Vietname neteko 883 bomberių, kurie kainuoja nuo vieno iki 10 milijonų dolerių vienas.

Čia neįeina helikopteriai ir kiti orlaiviai. Taipgi tur būt neįeina tie, kurie buvo sunaikinti ant žemės.

Vietkongai dar vis prisitaiko ir apšaudo raketomis Danangą, patį stambiausį amerikiečių aerodromą ir visokių ginklų sankrovą.

Prezidentas Thieu raportuoja, kad jis trečdaliu provincijų viršininkus pašalino, pašalinęs daugelį distriktų viršininkų, policijos vadų už korupciją.

Juodoji rinka amerikiečių gaminiams nemažėja, o didėja.

JAV Demokratams Rimta Problema

WASHINGTON. — Demokratų partijos konvencija kandidatui į prezidento postą išrinko viceprezidentą H. Humphrey. Prie to, ji užgyrė dabartinę liniją Vietnamo klausimu. Tiesa, virš 1,000 delegatų balsavo už mažumos rezoluciją, reikalaujančią sulaukyti bombardavimą Šiaurės Vietnamo, bet tas vargu turės kokią įtaką į Humphrey politiką. Humphrey taipgi teisina Chicago majo Daley policijos brutalumą su demonstrantais prieš Vietnamo karą.

Taigi, demokratams, liberališkiems elementams, nėra pasirinkimo. Demokratų kandidatas toks pat, kaip ir respublikonų.

Kas liečia Humphrey ir jo šalininkus, taipgi problema. Pietinėse Valstijose kandiduoja Wallace, kuris, matyti, nemažai demokratų balsų patrauks savo pusėn. Už jį gali balsuoti ir kitose valstijose visi karo vanagai.

PHILADELPHIA. — Čia įvyko negrų juodosios jėgos šalininkų konvencija, kurioje, tarp kitko, buvo nutarta organizuoti miestuose taip vadinamą "urban army" — miestavą armiją vien iš negrų.

Virš 1,500 asmenų dalyvavo pasitarime.

Kodėl Varšuvos Pakto Valstybės Iškėlė Čekoslovakijoje Savo Militarines Jėgas

Zemiau telpa ištrauka iš Čekoslovakijos Komunistų Partijos Centro Komiteto, vyriausybės ir Nacionalinio susirinkimo narių grupės atsikreipimo į broliškių šalių vyriausybės ir komunistų partijas. — Red.

Čekoslovakijos piliečiai, darbininkai, valstiečiai, darbo inteligentijos atstovai, vyrai ir moterys, jaunime!

Į visus, be politinės priklausomybės, tautybės, tikybos ir visuomeninės padėties skirtumo, kam brangi mūsų socialistinė tėvynė ir kam ji tikrai yra tėvynė, į visus jus mes kreipiame šią valandą, kai sprendžiamas šalies likimas, valandą, kuri visiems laikams liks pagrindinis mūsų istorijos ir tolesnės mūsų socialistinės ir demokratinės raidos momentas, valandą, kai mes esame susirūpinę vertybėmis, iškovotomis mūsų 20 metų pastangomis, mūsų aukomis, mūsų darbu, valandą, kai ant kortos pastatyta viskas.

Mes kreipiame į jus tokiu metu, kai mūsų socialistinės santvarkos rezultatams sukėlė grėsmę jėgos, kurios piktnaudžiauja pažangiomis priemonėmis, pačios partijos pradėtomis CKP CK sausio plenumo ir nuo to laiko partijos nuosirdžiai vykdomos tuo tikslu, kad būtų pasiekta tikra demokratija ir tikras humanizmas, idealai, brėngūs visiems doriems mūsų tėvynės piliečiams.

Partijos iniciatyva mes sausio mėnesį įžengėme į kelią, kad būtų ieškomas ir surastas naujas socializmo pavidausias, kuris atitiktų mūsų liaudies gyvenimo ir minčių būdą ir su kurio būtų susijusios visos visuomenės ir asmenybės perspektyvos. Partija tvirtai ir atvirai kritikavo praėjusius klaidus. Ji tvirtai atsiribojo nuo laikotarpio asmens valdžios režimo, ku-

ris tikrai deformavo humanizmo ir demokratinį socializmo pobūdį. Aktyviai dalyvaujant ir remiant visiems dorai mąstantiems patriotams, ji ryžtingai įžengė į naują periodą su šoriausiais ketinimais ištaisyti praėjusius klaidus ir sudaryti sąlygas pilnakraujam, turtingam ir laimingam gyvenimui mūsų tėvynėje.

Pagrindinės piliečių teisės, kurios visuomet buvo gyvybiškai susijusios su mūsų liaudies puoselėjama demokratijos ir humanizmo supratimu, buvo vėl atkurtos mintyse ir pažangioje dvasioje veiksmų programos, tos ilgam laiko tarpu skirtos mūsų socialistinio pakilimo platformos, programos, kurią neregėtai masiškai parėmė mūsų liaudis.

Visų pirma ši vieninga parama patvirtino mūsų naujojo kelio jėgą, teisingumą ir patrauklumą. Ypač šis faktas įrodė, kad, nepaisant visų trūkumų, buvusių iki laikotarpio prieš sausį, socializmo laisvės mūsų liaudyje giliai įsiaknyjo kad mūsų liaudis socializma laiko natūralia savo gyvenimo aplinka; ir tvirtą mūsų liaudies teisės ir teisingumo siekimą tikrai atspindėjo kaip tik tos pažangios idėjos, kurias numatė sausio plenumas. Šios idėjos padėjo visuomenę išvesti iš nesveiko ebejingumo, ir tuo būdu buvo visiškai atverti vartai galingai sveikos, neišnaudotos iniciatyvos srovei. Mūsų liaudis puikiai išlaikė šį istorinį egzaminą ir vėl įrodė savo didį subrendimą.

Deja, šiuo ieškojimų ir mūsų visuomenės pertvarkymo laikotarpiu savo tikslams, aktyviam išėjimui į politiką arena piktaivališkai pasinaudojo jėgos, kurios ilgus metus buvė tokio palaikymo momente, kai galėtų diskredituoti partiją ir ginčyti jos politinę bei morali-

nę teisę vadovauti visuomenei. Šioms dešinioms jėgoms faktiškai pritarė ir tam tikros jėgos partijoje ir partijos organuose, tuo pačiu jos pasirodė prieštaraujantis partijos principams bei tikslams, proletarinio internacionalizmo idėjoms. Jos išvien nukreipė savo jėgas konsituciniam mūsų politinės reformos pobūdžiui sistemingai pažeidinėti ir sutelkė jas kovai prieš pozityvias partijos ir valstybinių organų pastangas vykdančias sausus tikslus. Jos organizavo nešvarią kampaniją, kuria siekė sukompromituoti atskirus funkcionierius, jų tarpe ir tuos, kurie įėjo į naują CKP vadovybę ir kurie turėjo drąsos viešai atkreipti dėmesį į gresiantį pavojų ir pamatyti visą realios situacijos sudėtingumą. Jos pažeidinėjo viešąją tvarką, kurdė žemas nacionalistines aistras, jos net nesivaržė šneičti mūsų Čekoslovakijos socialistinę tėvynę, sąžiningą mūsų liaudies, mūsų partijos, armijos, saugumo organų darbą, jos reikalavo pakeisti mūsų užsienio politiką. Varydamos savo nešvarią kampaniją, jos net puolė sąjungą su Tarybų Sąjunga, ypač ryšius su Varšuvos sutarties ginkluotųjų pajėgų štabų manevrais, taip pat puolė draugystę su socialistinėmis šalimis. Tuo pačiu jos sudarė visiškai nepriimtą socialistinėms šalims atmosferą.

Čekoslovakijos Komunistų Partija, respublikos vyriausybė ir Nacionalinis frontas buvo nepaprastai kantrūs ir tolerantiški.

Tačiau ne kartą, ypač gegužės plenumo, buvo pabrėžta, jog pirmaeilis uždavinys yra sužlugdyti dešiniųjų antisocialistinių jėgų planus, neleisti, kad kokiu nors klaidingu žingsniu būtų sukurta grėsmė veiksmų programai, užtikrinti, kad klausimą dėl partijos tolesnės linijos spręstų ne ekstrimistinių pažiūrų šalininkai, o sveikas, pažangus partijos branduolys, viešai visiškai prėmti partinį ir valstybinį aparatą, armiją, saugumo organus, prokuratūrą, teismus, liaudies miliciją, žodžiu — konsoliduoti padėtį.

Tačiau ekstrimistinės dešinišios jėgos, kurios šį partijos kilniadvasiškumą bei kantrumą ir tikrai demokratinį būdą rimtam politiniam klausimui išspėsti laikė ne jos jėga, bet jos silpnumu, dar labiau sustiprino savo veiklą. Kaip žinoma, Pragoje vykstant stichiniams, daugiataūkstantiniams susirinkimams, buvo prieita iki grubių nešvarumų, kai įvairūs elementai puolė partiją ir išveidinėjo jos atstovus, kuriuos jie ne kartą patys versdavo dalyvauti šiuose susirinkimuose. Miesto centre buvo pradėta viešai rinkti parašus už liaudies milicijos likvidavimą. Komunistai, kurie šiuose stichiniuose gatvių mitinguose diskutuodavo, reikėdami savo

požiūrį, būdavo grubiai verčiami nutilti, ir ne kartą prieš juos buvo naudojama fizinė jėga. Daugelis tų, kurie gamyloje "Auto-Praga" pasirašė laišką, buvo gėdingai persekiojami ir net atleidžiami iš darbo. Spauldoje, nors ir netiesioginiai, toliau koneveikiami vadovaujantys funkcionieriai kitokiais, rafinuotesniais būdais, ir ši organizuota ardomoji veikla pastarosiomis dienomis pasiekė kulminaciją — grupė dešiniųjų ekstrimistų atvirai užpuolė CKP CK sekretoriato patalpas Pragoje. Taigi, ekstrimistinės jėgos nepaklausė partijos raginimų, o dar labiau aktyvino savo ardomąją veiklą, siekdamos žūt būt sukelti mūsų šalyje konfliktą. Taigi, susidarė situacija, kai viešai sistemingai pažeidinėjami įsipareigojimai, nurodyti šešių broliškių komunistų ir darbininkų partijų Bratislavos deklaracijoje, kurią pasirašė ir mūsų partijos atstovai.

Piliečiai ir pilietės! Šiandien ant kortos pastatyta viskas, ką mūsų darbo liaudis sukūrė per pastaruosius 20 metų, ant kortos pastatyti visi socializmo iškovojimai. Sukelta grėsmė netik mūsų socialistinės demokratijos keliui, į kurį mes įžengėme sausio mėnesį, bet ir pačiam socializmo pagrindui, mūsų respublikai.

Suprasdami didžiausią atsakomybę savo liaudžiai, kupini tikro patriotizmo, tarptautinio socialistinio solidarumo, suprasdami savo internacionalinius įsipareigojimus, mes emėmės iniciatyvos sutelkti visas patriotines jėgas vardan mūsų socialistinės ateities ir mūsų tėvynės. Susidarė pavojus kilti brožudiškai kovai, kurią paruošė reakcija ir kuria tragiškai pasikartotų Lipanai (turima galvoj mūsų prie Lipanų 1434

m. — Red.), ir tai privertė mus priimti istorinį nutarimą kreiptis pagalbos į Tarybų Sąjungą ir kitas broliškas socialistines šalis. Mūsų sąjungininkai suteikė mums šią pagalbą, kaip ir 1945 metais, kai buvo iškilęs klausimas, ar mums būti ar nebūti...

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

S. Zavis, Fort Lauderdale, Florida, prisiuntė nuo Miami Lietuvių Socialio Klubo išveionies Frank Zonio palikimo \$70 aukų amerikoniškais ir Klubas prižadėjo dar sekančios pora metų panašiai kaip ir šiomet paremti Liaudies Balsą iš jų gauto palikimo.

Agnelė Cesnuliene, Paris, Ont., užsiprenumeravo sau ir į Lietuvą Liaudies Balsą.

V. Labunaitis, St. Calixte, Que., atnaujino prenumeratą į Lietuvą ir paaukojo LB paramai \$2.

J. B. Morkunai, Toronto, paaukojo LB vasarinei paramai \$10.

Universal News Stand, Vancouver, B. C., prisiuntė už jų pardavinėjamą Liaudies Balsą \$70.75.

K. Makarevičius, Vancouver, B. C., prisiuntė LB vasarinei paramai \$5 aukų.

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė užuojautų paskelbti ir nuo Helenos \$10 ir A. Vermauskienės \$3.50 aukų.

J. Užunaris, Windsor, Ont., prisiuntė užuojautų paskelbti.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

GUATEMALA. — Kairieji ekstrimistai prisipažįsta, kad jie nužudė JAV ambasadorių.

Europiška Muzika

Dėl vestuvių, šokių, banketų ir kt.

22 metų patyrimo muzikantai

Prieinama kaina

Tel. Henrick — 534-2709, Toronto

Lietuviai, kurie atostogoms ar kitais reikalais atvažiuojate į Miami, Fla., neužmirškite atsilankyti į Lietuvių Socialį Klubą. Čia kiekvieną sekmadienį 1 val. dieną yra duodami geri pietūs už žemą kainą. Po pietų, šokiai, susitikimai ir svečiasveikimas.

Kuriems reikalingos informacijos gavimui kambarių vietiniai klubo nariai patars jums kaip ir kur juos gauti. Kviečia į svečius visus lietuvius

Lietuvių Socialis Klubas

2610 Northwest 119th Street

Miami, Fla. 33167

Telefonas: 688-4161

Galima Siųsti Pinigus į Lietuvą ir gauti daugiausia už juos.

Nereikia mokėti už persiuntimą, tikrai išpirkti JAV dolerių sertifikata. Duokit savo giminėms 4 sykius daugiau, negu jie gautų rubliais. Jūsų giminės patvirtins tą.

Tikrai JAV dolerių sertifikatai įgalins jūsų gimines nusipirkti viską, ko jie nori — maisto, drabužių ir daugelį kitų dalykų — amerikinių, Vakarų Europos ir vietinių — specialiose Vneshposyltorg dolerinėse parduotuvėse labai žemomis specialiomis dolerinėmis kainomis. Jūsų giminės patvirtins tą.

Pilna garantija. Jokio mokesčio.

Absoliučiai nereikia mokėti jokio mokesčio, nei gavėjui, kadangi išlaidas padengia Vneshposyltorg.

Siųskit dabar. Tikrai per

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23-rd Street

New York, N. Y., 10010, USA

Reikalaukit mūsų veltui duodamo katalogo.

Studentų B...

Vasarą abso kina su aukšto mis. Vien Polit tą šiais metais vairių special Medicinos ins loje laidoje tai...

O Politechn Kūno kultūr Lietuvos Zemėrijos akadem dieną pamaty jaunuolių.

Tai jie, prie buvę abiturie teiraujasi apie jamusius egz

Būtinai automatinų cialybę, — gi nikon institut vaikus.

O aš — nomikos fak

Sis fakult naujas. Nuo l nės fakulteto kad padidėjo i

ti šią special auditorijas at Po šešerių me mašinių gamyl ti plataus vi

inžinieriais bene daugiau kų" į dieninį riu priims

fakultetas. A mokysis į na talpas institut sikelusiam a tete. Gera n: tiems į radioe tetą: sekanči jis taip pat i rūmus.

Daug darb stituto moky tojams. Vedu vos spėja pas tą, apie spec lis stebisi, ka joje mokykl net 51 specia šį rudenį jų, sus Kaune be doje, Panev esančius fak Alytaus, Elk dinius skyrū kaip keturi s Medicinos

kojo: — Į gydo gijos farm priimsime 50 ginų. Nauja siems šiais i

Reiškiama čiai žmon broliui V liūdime d

S C J J

Studentų Būrin.

Vasarą absolventai atsiveikina su aukštosiomis mokyklomis. Vien Politechnikos institute šiais metais baigė 1,200 įvairių specialybių inžinierių. Medicinos instituto septynioliktose laidoje — 404 absolventai.

O Politechnikos, Medicinos, Kūno kultūros institute, Lietuvos Žemės ūkio, Veterinarijos akademijose kiekvieną dieną pamatysi vis daugiau jaunuolių.

Tai jie, prieš keletą savaičių buvę abiturientai. Nedrąsiai teiraujasi apie specialybes, stojamuosius egzaminus.

— Būtinai noriu studijuoti automatinę elektrorūšių specialybę. — girdėjome Politechnikos institute besikalbarčius vaikus.

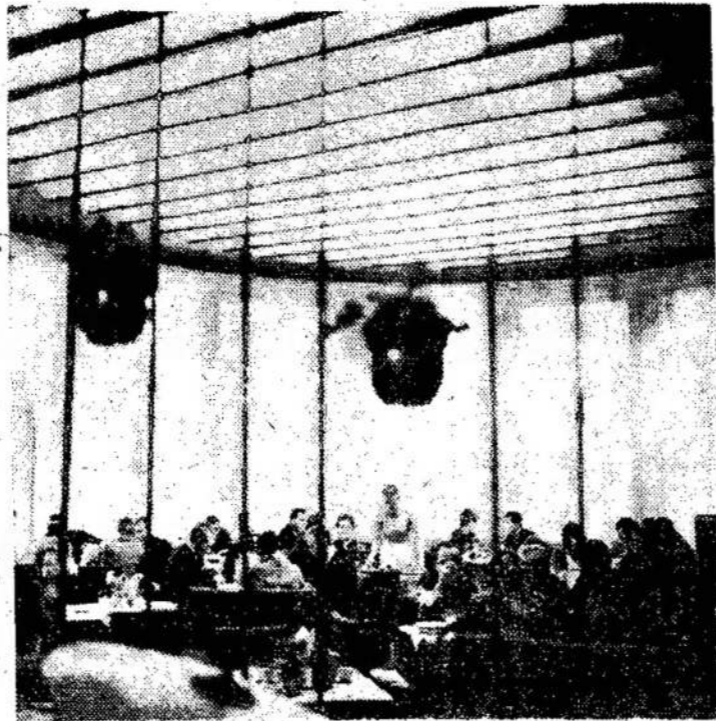
— O aš — į inžinerinės ekonomikos fakultetą.

Sis fakultetas — institute naujas. Nuo lengvosios pramonės fakulteto atsiskyrė todėl, kad padidėjo norinčių studijuoti šią specialybę skaičius. Jo auditorijas ateis 100 studentų. Po šešerių metų vieni iš jų taps masinių gamybos pramonės, kiti plataus vartojimo gaminių inžinieriais — ekonomistais. O bene daugiausia (525) „naujokų“ į dieninį ir vakarinį skyrius priims masinių gamybos fakultetas. Apie 800 šį rudenį mokysis į naujas, erdvas patalpas institute miestelyje persikėlusiam automatikos fakultete. Gera naujiena ir stojantiems į radioelektronikos fakultetą: sekančių metų pradžioje jis taip pat persikels į naujus rūmus.

Daug darbo šiuo metu ir institute mokymo dalies darbuotojams. Vedėja J. Guželskytė vos spėja pasakoti apie institutą, apie specialybes... Daugelis stebisi, kad vienoje aukštojoje mokykloje studijuojama net 51 specialybė, kad vien tik šį rudenį jų, pirmakursių, į visus Kaune bei Vilniuje, Klaipėdoje, Panevėžyje, Šiauliuose esančius fakultetus, Kapsuko, Alytaus, Elektrėnų neakivaizdinius skyrius ateis daugiau kaip keturi su puse tūkstančio.

Medicinos institute papasakoję:

— Į gydymą ir stomatologijos — farmacijos fakultetus priimsime 500 vaikų ir merginų. Nauja tai, kad stojantiems šiais metais papildomai

Jauku, malonu pasėdėti Kauno "Tulpės" kavinėje.
(J. Juknevičiaus nuotr.)

MIAMI, FLORIDA

Frank Zonio Palikimas

Sukako vieni metai laiko kai mirė Miamiyje taurus lietuvis ir Lietuvių Socialio Klubo narys Frank Zonis. Rugsėjo 21 dieną Socialio Klubo patalpose įvyko metinis paminėjimas ir pagerbimas Frank Zonio kaip klubo geradėjo.

reikės laikyti biologijos egzaminą. Na, o pirmai stojančiųjų pažinčiai su institutu paruošėme bukletą. Jį įteikiame kiekvienam, atnešusiam dokumentus. Buklete — trumpa ir reikalinga informacija apie institutą, specialybes...

— Nuo rudens, be sportiniam fakultete ruošiamų gimnastikos, lengvosios atletikos, plaukymo trenerių, — pasakė žurnalistinei Kūno kultūros institute, — ruošiamė ir krepšinio, tinklinio bei slidinėjimo specialistus.

Nemaža pareiškimų gavo Lietuvos Žemės ūkio bei Veterinarijos akademijos. Tai pirmieji vaikinai ir merginos, pasiryžę po šešerių studijų metų dirbti agronomais, veterinarijos gydytojais, miškų ūkio, žemės ūkio mechanizacijos, hidromelioracijos inžinieriais, žemės ūkio ekonomistais... Jų dar ateis daug. Į Lietuvos Žemės ūkio akademiją — 625, į Veterinarijos — 175. Rugsėjo pirmąją Kauno aukštųjų mokyklų auditorijos pasipildys 3,300 studentų.

Toronte mirus A. Batulevičiui

Reiškiame nuoširdžią užuojautą velionies didžiai liūdinčiai žmonai S. Batulevičienei, jos trimis dukterims, sūnui, broliui Viktorui ir visiems velionies artimiesiems. Kartu liūdimė draugo ir tautiečio.

S. E. Baltuliai
Ch. Martin
J. Rubinskas
J. Užvaris

L. J. Svirpliai
V. Savickas
A. Bernatonis
S. Paberalis

Windsor, Ont.

Frank Zonį kaip žmogų. Žmonių, kaip jūs visi žinote, yra: gerų, vidutinių ir blogų. Žmonės, kurie myli savo šalį, savo tautą, visus žmones, ne vien tik savo artimus ir draugus, kurie trokšta visiems laimės ir gerovės, kurie nėra pavydūs ir kerštingi ir neturį noro bile ką skriausti ir išnaudoti, priskaitomi prie gerų žmonių. Deja, mes turime ir tokių žmonių, kurie yra: saumyliai, pavyduoliai, garbėtroškos ir pasiryžėliai vienaip ar kitaip pasinaudoti kito žmogaus darbo vaisiais, jau negalimi priskaityti prie pirmųjų.

Frank Zonis, kiek man yra žinoma, priklausė prie gerų žmonių, nes tik geri žmonės

atjaučia draugus ir draugijas, kurios rūpinasi visų žmonių gerbūviu. Trumpu laikotarpiu F. Zonio prigulėjimo prie mūsų klubo, jis permatė ir suprato, kad mūsų Socialis Klubas yra samburyš žmonių — kur draugiškumas yra vyriausiu tikslu. Nors, tiesa, mes tą taisyklę, savo poelgiais, labai dažnai pažeidžiame. F. Zonis savo palikimu Klubui pasistengė tą draugiškumą sustiprinti ir įnešti į mūsų tarpusavinius santykius daugiau broliškumo, meilės ir širdingumo, kad Klubas pasėkmingiau gyvuotų ir artintų mus senukus lietuvius, likusiose mums mūsų gyvenimo dienose prie broliško taikaus sugyvenimo.

(Nukelta ant 8 pusl.)

GERA PROGA ĮSIGYTI

Anglų - Lietuvių ir Lietuvių - Anglų Kalbų

ŽODYNA

Sudarytas

V. Baravyko ir B. Piesarsko

Žodynas apima apie 20,000 žodžių. Knyga 332 puslapių, kietais auksklo apdarais. Naudinga pradiniam ir tolesniam pasimokimui anglų ar lietuvių kalbos.

Žodynas išleistas 1966 metais Lietuvoje. Mes jo turime nedidelį skaičių, tad prašome paskubėti su užsakymais. Pirmieji užsakymai bus išpildyti tuojau, vėliau gauti gali trukti kelis mėnesius pakol bus išpildyti.

Žodyno kaina \$2.50

Su užsakymu prisiuntusiems ir mokestį bus apmokėtas persiuntimas.

Užsakymus prašome siųsti adresu:

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

LIETUVOS SPAUSDINIAI

"Liaudies Balso" raštinėje galima gauti Tarybų Lietuvoje išleidžiamų laikraščių ir žurnalo.

Dienraštis "TIESA"

Tris kartus į savaitę išleidžiamas "Sportas"

Du kart į savaitę išleidžiamas "LIETUVOS PIONIERIUS"

Savaitraštis "LITERATORA IR MENAS"

Dvisavaitinis žurnalas "SVYTURYS"

Mėnesiniai žurnalai: "Tarybinė Moteris", "Mokslas ir Gyvenimas" ir "Mūsų Sodai".

Laikraščių kainos po 5 c., o žurnalo po 25 c. egzempliorius.

Priimame užsakymus ir paštu. Prisiuntus mokestį apmokame persiuntimą. Mažesnius užsakymus galite prisiųsti ir kanadiškais pašto ženklais.

Taipgi priimame ir naujas bei atnaujintas prenumeratas virš vardintų laikraščių ir žurnalo.

Metinių prenumeratų kainos: "Tiesos" — \$5.00; "Sporto" — \$4.00; "Lietuvos Pionierius" — \$2.50; "Literatūra ir Menas" — \$2.00; "Svyturys" — \$5.00; "Mokslas ir Gyvenimas" — \$3.00; "Tarybinė Moteris" — \$2.00; "Mūsų Sodai" — \$4.00. Valstiečių laikraštis — \$2.50, Jaunimo Gretos — \$2.50, Kultūros Barai — \$3.00, Mūsų Gamta — \$4.50, Nauja Technika — \$4.00, Liaudies Ūkis — \$4.00.

Pusmetinės prenumeratos turi būti užsakytos ne vėliau kaip gegužio mėnesį, o metinės ne vėliau spalio mėnesį.

Užsakymus siųskite su Money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada.

Dabar gi pakalbėkime apie

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGJOS

Prenumeratos kaina:
Kanadoj ir visur kitur \$5.00 metams; pusmečiui \$2.50.

LIAUDIES BALSAS
160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

DIRVA SMARKIAI SIAUREJA

Mūsų "veiksniai" pradeda kliedėti, kaip durnaropių prisivalgę. Pirmiau jie dar sakydavo, kad Lietuvoje tiktai komunistai ir jų simpatikai turi laisvę. Bet štai, rugpjūčio 29 dienos laidoj, Tėviškės žiburiai įdėjo ant pirmo puslapio voveraitės paveikslą ir padėjo sekantį parašą: "Sovietų okupuotoje Lietuvoje laisvos tik... voveraitės".

Bet jeigu pagálvosime geriau, tai surasime, kad ir voveraitės nelaisvos, nes ir jos turi saugotis žmogaus, kad nenuodėtų. Be to, kiti žvėrys jas noriai suėstų, jei tik pagautų. Jos turi labai saugotis, kad kas nors nesučiuotų.

Tėviškės žiburių rašėivos, susirgę sovietofobija, nebežino, ko griebtis, kad tik kaip pakursčius savo skaitytojus prieš tarybinę Lietuvą. Kaip matote, šiuo tarpu visai nusiplepėjo.

TUOJ PAMATYSIME

Kanados visuomenė patikėjo valdžios vairą liberalams. Daugiausia pasitikėjimo buvo parodyta premjerui P. E. Trudeau. Už kelių dienų susirinks parlamentas. Jam vyriausybė patieks savo sumanymų programą. Iš jos bus matyti, ar Kanados žmonių lūkesčiai bus pildomi, ar ne.

Trudeau, kaip ir prezidentas Johnsonas, kalbėjo apie teisingą draugiją. Prezidentas Johnsonas savo pažadų netesėjo. Tos teisingos draugijos dar žymių nesimato. Nejaugi ir Kanadoje bus toks pat likimas tos teisingos draugijos?

Šiuo tarpu, kaip rodo visi faktai, situacija eina blogyn. Kainos kyla ir kyla. Namai brangsta. Tuo tarpu algos kyla tik mažos dalies didžiųjų unijų narių. Tai nesudaro nei 10 procentų visų Kanados gyventojų. Ypač padėtis sunkėja tiems, kurie tik iš senatvės pensijų gyvena. Jų pajamos nekyla kartu su gyvenimo pabrangimu.

ŠIRDZIŲ PERKELIMAS

Plačiai diskutuojama apie širdžių persodinimą. Kaip ir visur, atsiranda "moralistų", kurie teigia, būk nemoralu griebti iš žmogaus širdį jam dar neatšalus. Girdi, faktinai, širdis išplėsiama iš nepilnai mirusio žmogaus. Kiti reikalauja net įstajymo, kad būtų reikalaujama, kad gydytojai, paskirti tam tikslui, patikrintų, ar žmogus tikrai miręs, o tik tuomet širdį imti. Kiti tiesiog reikalauja uždrausti. Jų manymu, visai negalima vieno žmogaus širdį duoti kitam, nors jie nieko nesako apie inkstus ir kitus kūno organus.

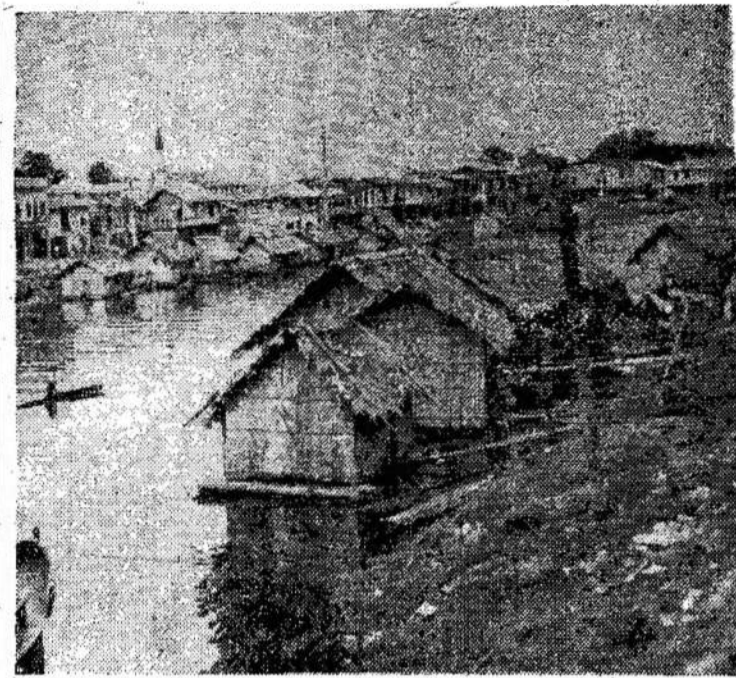
Neatrodė, kad bent vienas iš tų, kurių širdys buvo persodinta kitiems, būtų buvę dar gyvi ar galimybės juos atgaivinti. O jeigu žmogus faktinai miręs, tai kodėl nepanaudoti jo širdies kito žmogaus gelbėjimui? Ar gi geriau, jeigu abu mirtų? Tiesa, ne visi naujas širdis gavę pasveiko. Bet ne visi pasveiksta ir kitokias operacijas apturėję. Širdžių persodinimas yra labai reikšmingas eksperimentas. Su laiku medikai gal suras būdus, kad persodinimas ne tik širdies, bet ir kitų organų bus daug sėkmingesnis. Žinojimas neateina staiga, reikia daug parktikos, tyrinėjimų.

IR JIS PAMATĖ

Aleksander Dubček, Čekoslovakijos komunistų lyderis, sugrįžęs iš Maskvos, pasakė:

"Aš noriu pasakyti jums atvirai, kad patyrimas šiais metais parodė mums, kad mes turime vykdyti savo politiką nuosekliai ir su griežtu nusistatymu. Mes taipgi turime turėti mintyje, kad dabartinė keblė situacija neturi būti išnaudojama tų jėgų ir tendencijų, kurioms socializmas yra svetimas. Ateityje mes ginsime savo socialistinę liniją Čekoslovakijoje nuosekliai ir su pasiryžimu".

Čekoslovakijos komunistų ir vyriausybės lyderiai buvo netekę vadovybės šalyje. Kontrrevoliucija buvo paėmus į savo rankas spaudą, radiją, televiziją ir veikė, kaip paėmus valdžią.

Ekvadoras. Šie namūkščiai, pastatyti iš cukrinių nendrių ir šiaudų, stūkso Los Rios provincijos sostinės - Babaojo miesto darbininkų rajone.

Pasidairius po Pasaulį

Atrodo, kad JAV demokratams, turim mintyje eilinius, bus labai sunku pasirinkti prezidentą.

Jų konvencija Chicagoje netik kad išrinko prezidento Johnsono politikos rėmėją viceprezidentą H. Huprį, bet ir taikos rezoliuciją atmetė. Pažymėtina tas, kad už rezoliuciją balsavo 1,567, o prieš arba už taikos rezoliuciją — 1,041. Tas, tokiu būdu, rodo didelį demokratų susiskaldymą politikos atžvilgiu.

Su viceprezidentu Humpriu demokratams bus nelengva laimėti rinkimus prieš Niksoną. Niksonas, reikia pasakyti, Vietnamo klausimu nėra blogesnis už Huprį. Daugelis demokratų gali arba visai susilaikyti nuo balsavimo, arba balsuoti už Niksoną.

Pati konvencija, kai kurių stebėtojų buvo pavadinta "unconventional convention". Globe and Mail Toronte redakciniame taip atsiliepė: "Stalag 1968, štai kaip demokratų konvencija yra vadinama". Tai buvo kaip ir koncentracijos stovykla, saugoma dešimčių tūkstančių trūperų ir policijos.

Chicago policija baisiai žiauriai puolė Vietnamo karo oponentus, kurie norėjo surengti demonstraciją. Mušė demonstrantus ir stebėtojus lazdomis, troškino dujomis. Šimtai sužeistų, daug areštuotų. Niekad JAV istorijoje demokratai neturėjo tokios triukšmingos, tokios nevieningos konvencijos. Net pačioje konvencijoje buvo šimtai slaptosios policijos pareigūnų.

Ivykiai Čekoslovakijoje iššaukė didžiausią išpuolį prieš Tarybų Sąjungą ir jos sąjungininkus. Tai natūralu. Vakaruose niekad nebuvo praleidžiama pro prištus bent kokie ivykiai, teikią progą patarkuoti Tarybų Sąjungą ir komunistus. Anie, iš

kitos pusės, taipgi atsilgina.

Bet Čekoslovakijoje dalykai buvo pakrypę blogon pusėn, kas liečia socializmą. Tiesa, kad komunistų partija, savo konvencijoje, priėmė labai gerą programą, nukreiptą į šalies būvio pagerinimą. Buvo numatyta demokratizuoti tvarką, pašalinti spaudos, radijo ir televizijos cenzūrą. Ir viskas būtų buvę labai gražu, būtų buvęs pavyzdys ir kitoms šalims. Bet dalykai taip nėjo. Socializmo priešai pasinaudojo proga ir griebėsi demoralizacijos darbo. Ir jiems pavyko. Jiems, žinoma, padėjo ir užsienis. Korespondentai, kaip kiaulės sulindę į bulvių daržą, pradėjo knisti, ardyti partijos ir vyriausybės autoritetą.

Partijos ir vyriausybės atstovai, kurie kreipėsi pagalbos, neklydo manydami, kad Čekoslovakijoje gali atsidaryti broližiškos kovos, kraujo praliejimas.

Tarybų Sąjungos spaudoje rašoma, kad Jekoslovakijoje buvo slapta atvykusių JAV taip vadinamų žaliakepurių karių, apsirėngusių civiliskai, kurie padėjo dešinesiems. Jiems, sakoma, buvo numatyta suorganizuoti požeminį radijo stočių tinklą. Vienas požeminio laikraščio darbuotojas, užsienio korespondentams pasakė, kad Čekoslovakijoje jau veikė 35 slaptos radio stotys. Jie turį dar 80 transiterių atsargoj. Girdi, jiems užtekisą dešimčiai metų.

Pastebėtina, kad JAV ambasada Pragoje beveik susidėgino. Pečiai taip įkaito bedėginant slaptus dokumentus, kad kilo gaisras. Kadangi gaisrininkų negalėjo prisišaukti, tai ambasada labai apdegė.

Kaip Čekoslovakijos reikalai vystysis toliau, sunku pasakyti. Aišku, tačiau, kad dešinieji, kurie buvo užsimoję atsteigti kapitalizmą, padarė daug žalos

Čekoslovakijai. Nežiūrint visų trūkumų, ta šalis turėjo geriausį standartą, palyginus su kaimynėmis, turėjo gerą vardą užsienyje. Ji galėjo dar daugiau atsiekti, pravedus naują programą. Dabar ji turės pergyventi daug nemalonumų ir net ekonominių sunkumų.

Guatemala, Lotynų Amerikoje, Guatemalos mieste, jauni asasinai nužudė JAV ambasadorių John Gordon Mein.

Jis vyko ambasados kadilaku iš Biltmore viešbučio, kur užsienio reikalų ministras buvo surengęs priėmimą. Jauni vyriškai iššokę iš japoniškų automobilių, išsivilkę ambasadorių iš automobilio ir suvarę 9 kulkas į ambasadorių.

Sausio mėnesį kiti du JAV ambasados pareigūnai buvo nušauti.

Kanados United Church Generalinė Taryba kreipėsi į Izraelio vyriausybę, kad ji išsizadėtų per praėjusį karą su arabais užimtų sričių, ir kad visiems išvietintiems asmenims būtų leista sugrįžti namo.

Taryba taipgi siūlo, kad Kanados vyriausybė skirtų 2 procentus visų Kanados pajamų paramai atsilikusių šalių.

Jungtinių Amerikos Valstijų senatorius demokratas Wayne Morse labai teisingai pastebėjo, kad JAV negali kaltinti Tarybų Sąjungos ir kitų šalių dėl įsikišimo į Čekoslovakiją, kuomet jos pačios įsikišo į Vietnamą, sulaužydamos Genevos sutartį.

Atsimenate, JAV buvo pasiuntusios į Dominiką 15,000 ar daugiau kariuomenės, kad padėjus įsigalėti Amerikai palankiai valdžiai.

Kiek seniau buvo iškeltos JAV jėgos Lebane panašiu išrovavimu.

ALŽYRIJA SUGRAŽINO ORLAIVĮ IZRAELIUI

TEL AVIV. — Izraelis atgavo savo \$7,500,000 keleivinį orlaivį, kuri keli arabai buvo privertę nusileisti Alžyre. Jis skrido su 23 keleiviais iš Romos į Izraelį.

Orlaivis su lakūnais buvo nugabentas pirma į Romą, o iš ten atgal į Izraelį.

Izraelis gražon žada paleisti 12 arabų komandų, kurie laikomi Izraelio kalėjime.

BIAFRA MATOMAI NEATSILAIKYS

PORT HARCOURT. — Nigerijos federalinės jėgos pradėjo ofensyvą prieš paskutines atsiskyrėles Biafros tvirtoves. Priešakiniai būriai jau įžengė į Abą, Biafros administracinį centrą.

Jeigu Aba bus okupuota, tai Biafros pasipriešinimas gaus mirtiną smūgį.

Pas

Kas ne kas dabar turi da mi apie Čikę vykius, laike vencijos.

Tų įvykių kų rašyti. B pavaizduoja ryškiai, kad tas už taiką cionierių ni žiaurus.

Toronto S teisingą išva susikirtimus konvencijos kad išryškėj je žmonių p tarp negrų tarp turting ir bedugnė, dančiųjų ir

Kas nenoi pasidalinime turto ir netu dabar galės

Dėl mūsų mo, jog jis bu" parama nimas.

Tiems "zi riausybė sk savivaldybė sybė tuo b 42 milijonu provincialės savivaldybė premjero T žiemos dar ant 84 mili

Tai nema o didžiausi

Prie to, v sianti viso išlaidų, ski Ji tai da liutos pas užsienyje.

Tačiau v vien smulnimas dar darbių ska yra arti p Taigi, iš dėš mūsų i ročiškumus, gina.

Be reik: jai" dėl Č taip šauki komunistu Niekas nes, jei gal ji panaiki kratija.

Jų riks bės.

Gyvenir darbo žmo ga kyla vi lyse. O tai bet koks

Riksmu niekas ne

Nežiūrint visų
lis turėjo ge-
palyginus su
ejo gerą vardą
lėjo dar dau-
ravedus naują
r ji turės per-
emalonumų ir
sunkumų.

Lotynų Ameri-
s mieste, jau-
dė JAV amba-
rdon Mein.

asados kadila-
viešbučio, kur
ministras buvo
mą. Jauni vy-
japoniškų au-
kė ambasado-
io ir suvarę 9
lorių.

kiti du JAV
gūnai buvo nu-

ed Church Ge-
kreipėsi į Izra-
kad ji išsiža-
sį karą su ara-
čių, ir kad vi-
ems asmenims
rįžti namo.

siūlo, kad Ka-
skirtų 2 pro-
anados pajamų
sijų šalių.

erikos Valstijų
okratas Wayne
singai pastebė-
gali kaltinti Ta-
r kitų šalių dėl
slovakiją, kuo-
sikišo į Vietna-
as Genevos su-

JAV buvo pa-
miniką 15.000
uomenės, kad
Amerikai pa-

buvo iškeltos
ane panašiu iš-

GRAŽINO AELIUI

— Izraelis at-
00.000 keleivinį
elį arabai buvę
sti Alžyre. Jis
leiviais iš Ro-

kūnais buvo nu-
pa į Romą, o iš
elf.
on žada paleisti
endų, kurie lai-
kalėjime.

OMAI YS

COURT. — Ni-
nės jėgos pradė-
rieš paskutines
afros tvirtoves.
ūriai jau įžengę
s administracinį

us okupuota, tai
riešinimas gaus

Pastabos

Kas ne kas, bet reporteriai dabar turi daug darbo, rašydami apie Čikagoje įvykius. Nemažai, laike demokratų konvencijos.

Tų įvykių galybės. Yra apie ką rašyti. Bet visi tie įvykiai pavaizduoja vieną faktą labai ryškiai, kad masinis sentimentas už taiką yra didelis, o reakcionierių nusistatymas labai žiaurus.

Toronto Star editoriale daro teisingą išvadą, rašydamas apie susikirtimus gatvėse ir pačios konvencijos tarimus. Jis sako, kad išryškėjo esantis Amerikoje žmonių pasidalinimas ne tik tarp negrų ir baltųjų, bet ir tarp turtingųjų ir neturtingųjų, ir bedugnė, kuri yra tarp valdančiųjų ir valdomųjų.

Kas nenorėjo pripažinti, kad pasidalinimas ir bedugnė tarp turto ir neturto Amerikoje yra, dabar galės įsitikinti, jog ji yra.

Dėl mūsų premjero pareiškimo, jog jis nukirs "žiemos darbų" paramą, kyla nepasitenkinimas.

Tiems "žiemos darbams" vyriausybė skirdavo tiek pat, kiek savivaldybės. Federale vyriausybė tuo būdu išleisdavo apie 42 milijonus dolerių. Tik pat provincialės vyriausybės bei savivaldybės. Jeigu jos paseks premjero Trudeau politiką, tai žiemos darbai bus sumažinti ant 84 milijonų dolerių.

Tai nemažas smūgis visiems, o didžiausias darbo žmonėms.

Prie to, vyriausybė sumažinsianti viso apie bilijoną dolerių išlaidų, skirtų statyboms.

Ji tai daranti dėl dolerio valiutos pasitikėjimo išlaikymo užsienyje.

Tačiau viduje tas doleris vis vien smunka. O darbų sumažinimas dar labiau padidins bedarbių skaičių, kurių ir taip jau yra arti pusės milijono.

Taigi, iš prapuolimo atsiradęs mūsų premjeras padarė pareiškimus, kurie nieko nedžiugina.

Be reikalo mūsų "vaduotojai" dėl Čekoslovakijos įvykių taip šaukia prieš "Rusiją" ir komunistus.

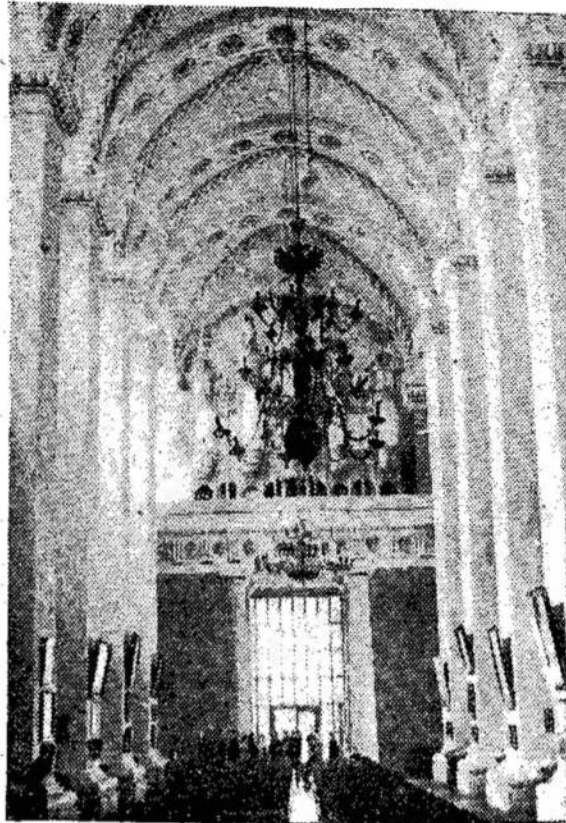
Niekas negali jiems patikėti, nes jei galią turėtų, jie pirmieji panaikintų bet kokią demokratiją.

Jų riksmas nepakeis realybės.

Gyvenimo realybė rodo, kad darbo žmonių gerovė ir pažanga kyla visose socialistinėse šalyse. O tai reiškia daugiau negu bet koks riksmas.

Riksmu gyvenimo tikrovės niekas nenustelbs.

Z. Janauskas

Vilniaus senosios katedros vidus. (M. Baranausko nuotr.)

Ką Kiti Rašo

Štai ką gina

Laik rinkimų Pietiniame Vietname, kandidatas Troung Dinh Dzu buvo antras daugiausiai gavęs balsų. Jisai laike rinkiminės kampanijos pasisakė už sudarymą laikinos koalicinės valdžios karo baigimui ir vėliau pravedimui visuotinio balsavimo.

Dabar karo lauko teismas pasmerkė jį 10 metų kalėjimui. Smerkdamas tai "New York Times" laikraštis sako, Pietinio Vietnamo militaristų valdžia neturi supratimo apie demokratinius procesus.

Jei tikėtume tam, reiktų manyti, jog padaryta militaristų klaida. Bet čia ne klaida, čia tikslus pasimėjimas sunaikinti žymų žmogų, kuris gali po karo tapti pačiu svarbiausiu Vietnamu.

Vien tik už siūlymą koalicijos bausti žmogų dargi dešimčia metų kalėjimo, galima vadinti kriminalyste.

Štai kokį režimą amerikiečiai gina savo gyvastimis ir turtu.

— Vilnis

Ko jie griebiasi

Meksikos Komunistų Centro Komitetas pareiškė, kad studentų demonstracijų metu išleisti neva Kompartijos atsišaukimai buvo apgavingi, provokatoriški.

Partija nurodo, kad tokius atsišaukimus galėjo išleisti Jungtinių Valstijų Centralinės Žvalgybos Agentūra tikslu sparsitarnauti reakcijai, kuri smarkiai kelia galvą Meksikoje.

Pasiremama provokatoriškais lapeliais, valdžia areštavo 7 Kompartijos vadus ir kaltina juos maišto kėlimu ir t.t.

— J. Gasiūnas

Kas iš tikrųjų ten darosi

Komercinėje spaudoje daug rašoma apie įvykius tolimoje Nigerijoje. Ten eina civilinis karas. Rytinė šalies provincija, vadinama "Biafra", nori atsiskirti. Federalinė valdžia neleičia. Lygiai taip kaip prieš šimtą metų Amerikos pietinės valstijos norėjo atsiskirti arba pasitraukti iš Jungtinių Valstijų.

"Daily World" nurodo, kad Biafros atsiskyrimas buvo Prancūzijos inspiruotas. Ten, matyt, randasi dideli naftos šaltiniai. Imperialistai nori išviešpatuoti.

Biafroje slautėja bailsus badas. Pasak angliško dienraščio, tą badą panaudoja imperialistai sukėlimui pasaulio opinijos prieš Nigeriją. Jeigu nebūtų kišamasi iš lauko, civilinis karas baigtųsi, Nigerija pasiliktų suvienyta, ir neliktų bėdos pasiekti badaujančius žmones su pagalba.

— Laisvė

Ir jiems sunku

Vienas seniausių žurnalų "Saturday Evening Post" duoda skaitytojams žinoti, kad liepos 27-os laida bus paskutinė. Ekonominiai sunkumai pribaigia šį žurnalą. Duodama sąlyga, jei visi skaitytojai gelbės, žurnalas bus leidžiamas.

Abejotina, ar daug kas paisyss. Žurnalo politika buvo konservatyvi, nors retkarčiais atspausdindavo kai ką geresnio.

Kurių skaitytojų prenumerata nepasibaigus, tiems bus siuntinėjama žurnalas "Life", vienas milijonieriaus Henry Luce leidinių.

"Life" taipgi konservatyvus žurnalas.

Daugelis laikraščių net su virš 100 tūkstančių tiražu užsidarė ar nupirkti kitų. Nemažai žurnalų negali išsilaikyti. Nesvietiškas brangumas. Konkurenciją prieš galingesnius sunku atlaikyti.

Susidarė šalyje padėtis, kad didelius turtus turi dar juos didina, o mažiau turtų turi silpnėja.

Mūsų spaudai irgi labai sunku laikytis. Tik dėka duosnių ir nuolatinių rėmėjų mes laikomės.

Iš svetimkalbių liaudiškų dienraščių jau teliko tik žydų "Freiheit" ir mūsų "Vilnis". Abiejų vedėjai pasiryžę laikytis, nors sunku.

Su gausia parama skaitytojų ir darbuotojų laikysimės.

— V. Bajoras

Lietuva Londone

Kaip pernai Montrealyje, taip šiomet Londone Lietuva pasirodo labai gražiai. Ji dalyvauja Tarybų Sąjungos pramonės ir prekybos parodoje. Jau įvyko "Lietuvių diena". Praėjo kuo puikiausiai.

Vieną vakarą įvyko lietuvių koncertas. Dainavo V. Daunoras ir E. Saulevičiūtė ir grojo "Lietuvos" ansamblio kanklininkai. Londoniečiams lietuviškos dainos ir muzika labai patiko. Jie artistus lydėjo ilgais ir karštais aplodismentais.

Tai puiku, tai gera! Tarybų Lietuva turi kuo pasirodyti ir kuo pasididžiuoti visų tautų akyse.

— A. Bimba

Iš Laiško, Rašyto Liaudies Balsui

Liaudies Balso skaitytojas, vajininkas ir rėmėjas K. Makarevičius, vankuverietis, prisiusdamas Liaudies Balsui vaserinės paramos tarp kita ko laiške prisimena ir Čekoslovakijos klausimais. Jis rašo:

"Mes gerai atmename, kaip mūsų ponai komunistinę Čekoslovakiją vadino Rusijos verge. Po karo praėjo 23 metai ir šie ponai kiek apsimirino ir paliko šią valstybę Rusijos "verge". Dabar tarp Čekoslovakijos ir jos socialistinių sąjungininkų išėjus šeimyniškam nesutikimui, šie ponai vėl pradėjo reikauti ir propaganduoti šaukdami, kad Rusija užėmė Čekoslovakiją ir atėmė iš jos laisvę. Išeina, kad čekoslovakai per 23 metus turėjo laisvę, o dabar ją atėmė.

Reporteriai pakartoti n ai skelbė, o ponai šaukė, kad nužudytas Čekoslovakijos vadas Dubčekas ir tuomi žmonėse kėlė neapykantą. Bet nepraėjo nė dvi dienos Dubčekas prisikėlė iš numirusių ir nuvažiavo į Maskvą tartis su Tarybų Sąjungos vadovais. Po to sugrįžo į Pragę. Argi nestebuklai.

ŠYPSENOS

Juo greičiau, tuo geriau

"Ar jums sunku rytą keltis ir eiti į darbą, kaip kad ir man?" pasiteiravo vienas raštininkas kito.

"Visai ne, kadangi aš visuomet noriu kuo greičiau palikti tą baisaus incidento sceną"

"Kokio baisaus incidento?"

"Atsikėlimo iš lovos".

Sustok, gali pabėgti

"Ar jūs" teisėjas kaibėjo į jaunąjį "imate šią moterį, ir žiūrėt ar bus geriau ar blogiau, ar pasižadate būti geras vyras, ar ji bus sveika ar sirgs, gerai bus laikai, ar blogi..."

"Teisėjau, prašau sustoti", įsikišo jaunoji "Su savo kalba jūs jį atbaidysit".

Būtų apsirikęs

"Aš niekaip negaliu pragyventi iš algos, kurią man moka", skundėsi raštininkas.

"Labai nemalonu girdėti B... je, aš buvau numatęs paaukštinti jus į ekonomijos departamento viršininkus".

Kristus buvo nužudytas ir į trečią dieną prisikėlė ir gyvas nuėjo į dangų, o Dubčekas jį pralenkė prisikeldamas į dvi dienas, bet jis nėjo į dangų, o į Maskvą. Dabar ponai gali garbinti antrą jų sukurtą Kristų.

"Kiti ponai pradėjo šaukti, kad rusai traukiasi iš Čekoslovakijos, nes pritrūkę maisto. Ir kada pasibaigs tie ponų tauškalai?"

WILSONUI NESISEKA
SU DARBININKAIS

BLACKPOOL. — Čia prasidėjo Britanijos Prof sąjungų Kongreso konvencija. Pasirodo, kad kongreso vadovybės rekomendacija susilaikyti nuo reikalavimų pakelti algas neturi didelio pritarimo. O tas reiškia bėdą ir Wilsono valdžiai.

Inžinierijos darbininkų unija su 1,200,000 narių reikalauja atmesti vadovybės rekomendaciją.

TORONTO POLICIJA
NENAUDOSIANTI "MACE"

TORONTO. — Pasklidus žinioms, kad Chicagos policija labai gausiai naudojo demonstrantų malšinimui dujas, žinomas "Mace" vardu, Toronto policijos komisijos viršininkas C. O. Bick pranešė, kad Toronto Policijos Komisija pasisakė prieš naudojimą tokių dujų ir neturi jų savo arsenale.

Policijos viršininkas, tačiau, pareiškė, kad tos dujos nėra pavojingos žmogaus sveikatai.

Montrealo žinios

Domės!

MONTREAL. — M. L. Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija rengia vasarinio sezono užbaigimą — išvažiavimą rugsėjo 15 dieną, sekmadienį.

Išvažiavimas atsibus gražioje ir patogioje vietoje, tai yra J. V. Vekterijų vasarvietėje, St. Henri de Mascouche. Važiuoti 18 kelių.

Bus visokių pajvairinimų. Apart to, bus organizuojama grybų mylėtojų rungtynė. Kas turės daugiau laimės surinkti daugiau grybų, tas gaus prizą.

Kviečiame visus dalyvauti O nariams, lai būna pareiga dalyvauti ant savo draugijos parengimo. Lauksime.

Valdyba

Montrealiečių Kronika

Ligoniai

H. Petrauskienė (Igno žmona) netikėtai puolė ir susilaužė ranką.

J. Žiurgždinai staigiai susirgo ir randasi Jean Talon ligoninėje.

O. Žilinskienė randasi Edwards ligoninėje.

V. Griganavičienė serga, bet gydomsi namie.

Linkiu ligoniams greit pasveikti.

Liūdnos žinios

S. Cičinskienė gavo liūdną žinią iš T. Lietuvos, kad tenai mirė jos senutė motina.

B. Kvietinskas gavo žinią iš T. Lietuvos, kad ten, mirė jo

brolis. E. Mačionienė gavo žinią iš Ontarijos, kad mirė jos antras brolis Alfonsas.

Giliausia užuojauta artimiesiems.

Svečiuojasi

Pas V. O Verbylus svečiuojasi B. Spudienė iš JAV.

P. Rauplėnas iš Ontarijos buvo nuvykęs į Bermuda, grįždamas sustojo pas R. M. Karalevičius, su kuriais nebuvo matęsis 40 metų.

B. Bruzgiūtė iš Albertos svečiuojasi pas A. T. Mikulius.

Visiems linksmos viešnagės.

Išėjo ant pensijos

Zosė Bilevčienė, išdirbusi tam tikrą laiką, išėjo ant pensijos. Fabriko darbininkai ją pagerbdami įteikė gražią dovaną, o ji, atsidėkodama, visus maloniai pavaišino.

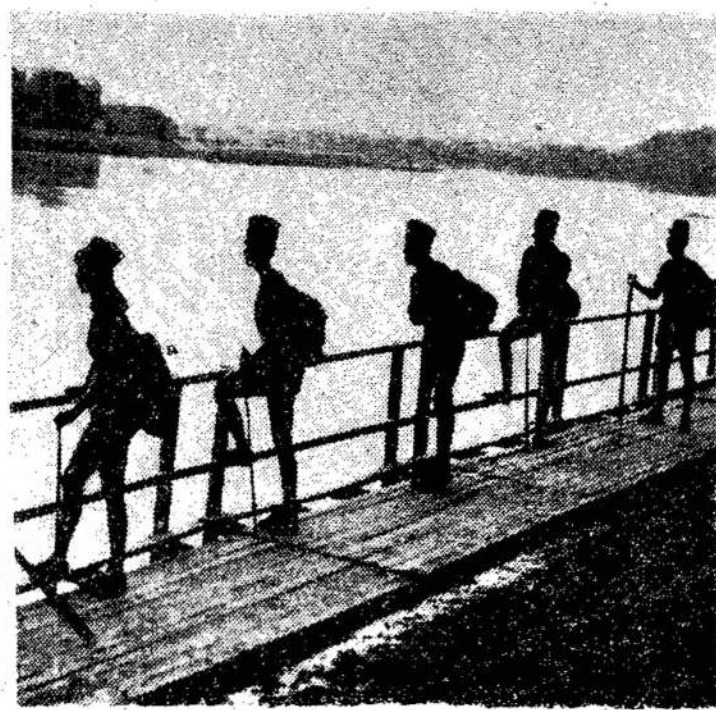
Linkiu ilgo ir gražaus gyvenimo.

J-na

MOKSLEIVIAI NENORI IŠEITI IŠ MOKYKLOS

MONTREAL. — Vidurinės mokyklos St. Leonard priemiestyje moksleiviai paskelbė sėdėjimo streiką, protestuodami prieš apylinkės tarybos nutarimą paversti mokyklą į grynai anglišką.

Praėjusį sekmadienį prie mokyklos buvo atlaikytos mišios francūziškai kalbantiems moksleiviams, okupavusiems mokyklą.

Nuotraukoje matome Kauno moksleivius, išskylaujančius prie Nemuno. (M. Barausko nuotr.)

Amerikietis Perforuotoje Juostoje

„Kas žinoma apie jus „Informacijos Saugyklose“? — Tokiu pavadinimu amerikiečių žurnalas United States News and World Report išspausdino straipsnį apie totalinį JAV piliečių šnipinėjimą. Štai jo trumpintasis vertimas:

Atsiranda žmonių, kurie pradeda kelti aliarimą dėl šių tendencijų. Įgaunanti bendrą nacionalinį mastą: į greitai besiskaičiuojančius mašinas įdedama vis daugiau faktinių duomenų apie žmonių privatų gyvenimą. To išdavoje atsiranda „informacijos saugyklos“ gali per kelias sekundes pateikti pačią intymiausią ir kuo smulkiausią informaciją apie asmeninį žmogaus gyvenimą, beje, dažniausiai nuostabiai silpnai kontroliuojant tuos, kas žinias gauna ir būtent kokias.

Miestų ir valstijų valdžia, o taip pat šimtai privačių firmų sudaro vis daugiau bylų visiems amerikiečiams. Federalinė vyriausybė taip pat planuoja įsteigti nacionalinę informacijos saugyklą, nors ši idėja susiduria su pasipriešinimu.

Padėka

Mums persikėlus į naują vietą gyventi, vieną gražų ir šiltą šeštadienį, rugpiūčio 24 d., gražus būrys mūsų artimųjų bičiulių ir draugų, visai mums netikėtai, atvažiavo mus aplankyti ir pažūrėti kaip mes gyvename. Tai buvo tikrai mum staigmena. Dargi, kaip „naujakuriams“ atvežė ir „zuikio pyrago“ bei kitokių dovanėlių.

Lai būna leista mums viešai padėkoti mūsų mieliems bičiuliams už tokį šiltą ir malonų apsilankymą pas mus. Iš širdies esame visiems ir visoms dėkingi.

A. ir E. Morkevičiai
Chomedey - Montreal.

mu, kuris toks stiprus, kad gali sužlugdyti šiuos sumanymus — šiaip ar taip bent kurį laiką.

Šios idėjos priešininkai kongrese pasisako prieš tai, kad būtų sudaryta centrinė kartoteka, kurioje saugomi įvairiausiški duomenys apie žmogų nuo jo gimimo iki pat mirties. Bijomasi, kad tai suduos mirtiną smūgį taip rūpestingai saugomam amerikiečių asmeninio gyvenimo neliečiamumui, nes užteks tik paspausti mygtuką ir tu žinosi apie žmogaus gyvenimą tiesiog viską.

Nepaisant šių būkštavimų, tokių kartotekų — valstybinių ir privačių — sudarinėtojai atkakliai tebedirba savo pasirinkta kryptimi.

Kolumbijos universiteto profesorius Alanas Westinas sako: „Ziauri tiesa yra tai, kad įvairiausiose Amerikos kampečiuose atsiranda informacijos saugyklų, aprūpintų skaičiavimo mašinomis ir turinčių tokia atsargas opų žinių bei tokias atsargas opų žinių bei ti, kad nacionalinis informacijos centras palyginti su jais atrodė vaikų žaisliukas“.

Kitų informacijų saugyklų tarpe dabartiniu metu veikia:

— Kredito asociacija, turinti savo skyrius pačiose įvairiausiose pasaulio dalyse. Ji turi savo dispozicijoje žinias apie asmenį daugiau kaip 100

milijonų amerikiečių. Kreditorius gali nueiti į vietos kredito skyrių ir sužinoti viską apie žmogaus asmenines pajamas ir skolas, apie tai, kaip jis apmoka sąskaitas, apie jo sąskaitą banke ir pan. Be to, kartais kartoteka gali turėti ir tokius duomenis, kaip žmogaus politinis girtuokliavimas arba būti neištikimam savo žmonai. Visai tai yra byloje, kurią galima gauti pasižiūrėti mažiau kaip už 1 dolerį.

— Santa Klaros apygardoje, Kalifornijoje, skaičiavimo mašina turi duomenis apie visus apygardos gyventojus, tame tarpe apie jų amžių, gyvenamąją vietą, gimimo datą, vaivuočio teises, apie balsavimo teisę ir teisę būti išrinktam prisiekusiu teisėju, apie jo turtą, užsiėmimo pobūdį, sveikatos būklę, materialinę padėtį ir atvedimą į policiją.

Privačios informacijos saugyklos dabartiniu metu veikia palyginti nepriklausomai, beveik visiškai jų nekontroliuoja nei valstijų, nei federalinė valdžia. Vienos kredito žinybos aukštas pareigas užima bendradarbis taip pasisako šiuo klausimu: „Tokio įstatymo šiuo klausimu nėra. Etinius informacijos apie žmones rinkimo principus nustato pačios kompanijos.“

„Kai kuriems klientams užtenka finansinės informacijos. Kiti, pavyzdžiui, draudimo kompanijos, nori gauti žinias apie pomėgį gerti spiritinius gėrimus, lytinius iškrypimus, tai yra apie tokius dalykus, dėl kurių žmogui gali atsitikti nelaimė arba jis gali netikėtai mirti.“

Frederikas Kingas — Moristano (Niudžersio valstija) kredito firmos „Hooper Holms“ prezidentas sako: „Draudimo formos reikalauja išimtinai asmeninio pobūdžio informacijos, tai ką jie vadina 'moraliniais klausimais', šalia žinių apie fizinius nenormalumus. Juk draudimo kompanija turi arba tam tikru mastu rizikuoti, priklausomai nuo draudimo, arba susilaikyti, nes turime omenyje daug tūkstančių, o kartais ir milijonų dolerių.“

Bankai, teikia kreditus pirkti išsimokėtinai, priima sprendimus, kurie turi įtaką į atskirų žmonių galimybę pirkti namus, skolintis pinigų, gauti

(Pabaiga ant 8 pusl.)

HILL TOP MOTEL
Route 17 West Vaudreuil, Que.
33 kambariai, maudymosi baseinas, arklukai pajodinėjimui, pirmos klasės valgykla su pilnu laisniu, rami vieta pailsėti. Butai dėl nuo 2 iki 8 asmenų.
Motelis randasi ant kelio 17-to apie mylia į vakarus nuo Dorion, Que.
Rezervavimui vietos prašome telefonuoti: 234-4591 arba 453-3401.
Savininkas A. NAGINĖ

WINDSOR
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra jūsų namuose.
Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas.
20 metų patyrimas garantuoja darbą.
Savininkai:
A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibas
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Bernardas Kvietinskas gavo laišką iš Lietuvos, kad ten mirė jo jauniausias brolis. Reiškiam Bernardui mūsų gilią užuojautą.

J. A. Brakniai	A. E. Morkevičiai
A. M. Jonušiai	J. E. Petrauskai
A. K. Keršiai	F. A. Šiuplevičiai
J. V. Knystantai	B. Šalčiūnas
J. A. Lesevičiai	J. E. Urbanavičiai
M. O. Martusevičiai	V. O. Verbylai

Montreal, Que.

būsimasis popi
Ar bereikia p
riais viduramž
likų bažnyčia
ieškotoja apsi
ir žiauriai pe
vienas užsiėm
mas tamsiai m
mas burtinink
mu. Žmonės bu
erezijų baimė
lė, kad net po
II, tais laikais
nes ir pažangu
apkaltintas k
smerktas kaip
„Kaipgi šve
dar neprasiga
žuolės?“ — ga
Užsisvajoję
mūsų herojus
koridoriumi į
Tuomet jis de
visa, kas nut
pasikėsinimas
paties įvykdy
persekiojimas
rį jis rado šit
sitikimas su
visi tie įvykia
posūkis jo gy
torijoje: jie l
lesniems „šv
niams“ atsiža
ko, Jono 23-č
galėjo tapti k
pagaliau ir p
pripažintu p
bar mums su
galėjo tapti p
jės sausumos
kuris, kaip s
tys, įvykdė t
tik dėl to, k
suvėdė jį su
Baltazaras
riumi link du
vo įsibrovęs
sodą ir, sus
atsargiai iški
telius, apsid
tė. Jau buvė
ėjo į gatvę ir
į vakarus, į
nai viename
kerių metų
pastatyta pa
nijoje švent
tedra) jis su
Priešais jį
ištikimos jo
veronos rūm
Tą anks
pirmą kartą
tyrė pilnutin
jausmą —
prie savo lo
są.
Jos dėmes
mūsų heroje
papasakojo
mėginimus j
kaip jis pag
šis viską pr
išdaviką, ke
čiulis už tai
pateko į gr
sios namus.
— Aš su

A. PARADISIS

Vertė J. Ragauskas

Baltazaras Kosa

(Tąsa)

būsimasis popiežius. — Kas ji Ar bereikia priminti, jog niūriais viduramžių laikais katalikų bažnyčia bet kurį tiesos ieškotoją apskelbdavo eretiku ir žiauriai persekiojo? Kiekvienas užsiėmimas, nesuprantamas tamsiai miniai, buvo laikomas burtininkavimu ir kerėjimu. Žmonės buvo tokie tamsūs, eretijų baimė buvo tokia didelė, kad net popiežius Silvestras II, tais laikais plačiai išsilavinęs ir pažangus žmogus, buvo apkaltintas kerėjimu ir pasmerkta kaip velnio bičiulis!

„Kaipgi šventoji inkvizicija dar neprasiėmė iki šios gražuolės?“ — galvojo Baltazaras.

Užsisvajojęs apie gražuolę, mūsų herojus ėjo susimąstęs koridoriumi į laukujes duris. Tuomet jis dar nežinojo, kad visa, kas nutiko tą naktį, — pasikėsinimas į jo gyvybę, jo paties įvykdyta žmogžudystė, persekiojimas, prieglobstis, kurį jis rado situose namuose, susitikimas su mergina, — kad visi tie įvykiai buvo lemtingas posūkis jo gyvenime ir netgi istorijoje: jie buvo dingstis vėlesniems „švento Petro įpėdinams“ atsižadėti savo pirmtako, Jono 23-čiojo. Piratas dar galėjo tapti kunigu, kardinolu, pagaliau ir popiežium, ir netgi pripažintu popiežium. Bet dabar mums sunku suprasti, kaip galėjo tapti popiežium išgarsėjęs sausumos ir jūrų plėšikas, kuris, kaip skaitytojas pamatys, įvykdė tiek žmogžudystių tik dėl to, kad atsitiktinumas suvedė jį su šia mergina.

Baltazaras lėtai ėjo koridoriumi link durų, pro kurias buvo įsibrovęs vidun, nusileido į sodą ir, susisupęs apsiaustu, atsargiai iškišo galvą pro varnelius, apsidairė. Nieko nesimatė. Jau buvo išaušę. Kosa išėjo į gatvę ir pamažą patraukė į vakarus, į miesto centrą. Tėnai viename kvartale (po penkerių metų toje vietoje buvo pastatyta pati didžiausia Bolonijoje švento Petronijaus katedra) jis sustojo.

Priešais jį stūksojo senos ir ištikimos jo draugės Imos Daveronos rūmai.

Tą ankstyvą rytą mergina pirmą kartą po tėvų mirties patyrė pilnutinės laisvės ir laimės jausmą — pabudusi, ji išvydo prie savo lovos Baltazarą Kosą.

Jos dėmesį patraukė sužeista mūsų herojaus ranka, ir Kosa papasakojo jai apie du žudiko mėginimus jį nudurti, apie tai, kaip jis pagavo tą žmogų, kaip šis viską prisipažino ir nurodė išdaviką, kaip žiauriai jos bičiulis už tai atkeršijo ir kaip jis pateko į gražios nepažįstamosios namus.

— Aš suprantu, Baltazarai,

ku tu atėjai... Tu nori sužinoti, kas toji mergina? — gaižiai šypsodamasi, tarė ji. — Tu jau ir Sandrą ketini pamiršti!.. Kol kas gulk va čionai... Kai pabusi, aš jau viską žinosiu. Man rodos, aš kai ką numanau, bet noriu būti visiškai tikra, kad neapsirinku, ir, kai po kurio laiko tave pažadinsiu, viską tau papasakosiu.

Mūsų herojus patenkintas nusišypsojo, atsigulė į Imos priešildytą patalą ir pasiuntė oro bucinį merginai, jau beinančiai pro duris.

Ima sakė teisybę. Ji pažinojo merginą, padariusią tokį stiprų įspūdį Kosai. Jei Baltazaras būtų kiek pagalvojęs, būtų prisiminęs, kad Ima, dar būdama jo meilužė, pasakojo apie kažkokią jauną merginą, Jandrą delą Skalą — savo vienmetę, atvykusią iš Veronos, iš miesto, kur jos abi buvo gimusios.

Jandra buvo turtingiausia mergina Veronoje. Jos tėvas Antonijas ir senelis Kanė delą Skala, kaip ir jos protėviai, buvo Veronos valdovai. Bet jos tėvą prieš kelerius metus nužudė brolis Bartolomėjus delą Skala, kuris dabar valdė Veroną. Septyniolikametė Jandra 1381 metais, tai yra prieš kelerius metus, buvo priversta bėgti, gelbėdamasi nuo nusikaltėlio dėdės.

Ima Daverona susipažino su Jandra tuojau po to, kai ši atvyko į Boloniją. Imą nustebeino nepaprastas naujosios pažįstamos išsilavinimas, jos erudicija ir didžiuliai gabumai. Bet ir visi, kas tik pažinojo Jandrą, laikė ją nepaprasta moterimi, „fenomenu“, „Skrido kalbos, kad ji esanti burtininkė, pranašautoja, neva sugebanti atspėti ateitį. Tuo bent tikėjo Veronos ir Bolonijos gyventojai. Tačiau magija, būrimas, alchemija, astrologija, bet kokie tyrinėjimai, netgi paprasčiausias „eretišku“ knygų skaitymas (išskyrus tik tai bažnyčios pripažintus Aristotelio veikalus) tada buvo laikomi „velniškais užsiėmimais“. Krikščioniui buvo nevaila jais domėtis. Ir kiekvienas įtartasis neišvengiamai pakliūdavo į „šventosios tarnybos“ rankas ir turėdavo stoti prieš inkvizicijos teismą, uoliai saugantį „krikščionių tikybos grynumą“.

— Štai kokia ji! — susimąstęs ištare Kosa, kai jis po kelių valandų pabudo ir Ima visa tai jam papasakojo.

Jai buvo liūdna, nes suprato, kad buvęs jos meilužis, rengdamasis dabar jos akivaizdoje, galvoja apie kitą.

— Baltazarai, — kreipėsi Ima į Kosą, jam atsisveikinant, — neik pas Jandrą. — Ji pribėgo prie durų ir užstojo jas, mė

gindama jį sulaukyti. — Tu rizikuoji.

— Tu turi galvoj Ladzarą Benvenutojį?

— Ne... jis čia niekuo dėtas... Jis nemirė. Jis gyvas ir, žinoma, tau nekeršys... Bet tu neturi eiti pas Jandrą...

Kosa šyptelėjo, bet ji atkakliai jį įtikinėjo:

— Tu neturi eiti pas ją... Bus labai blogai, jeigu nueisi pas ją šiandien.

Ir, matydama, kad jis neketina keisti savo sprendimo, irzliai ir garsiai suriko:

— Namas, kur tu buvai, kur gyvena Jandra, — ne jos. Ją ten apgyvendino kardinolas di Santa Kiara, jis ją myli...

Kosa suraukė antakius.

— Kardinolas, — tęsė Ima, — ją paslėpė, gelbėdamas nuo inkvizicijos, kuri pradėjo ją persekioti. Prieš pusę metų, kai tu buvai Neapolyje, — todėl nieko ir nežinai apie tai, — inkvizicija buvo ją suėmusi, bet kardinolas užmokėjo Alberingui Džusianui, kondotjeriui, kad šis ją išvengtų ir atvestų pas jį į tuos namus, kur tu ją matei...

— Vargšė, — tiek tepasakė Kosa išeidamas.

— Baltazarai! — sušuko nusiminusi Daverona. — Po desta man sakė, kad kaip tik šiandien į tuos namus jos suminti šventoji inkvizicija pasiūsianti savo žmones. Prieš porą dienų jie sužinojo, kur ji gyvena. Sugrįžk!

Viskas veltui! Kosa atsigrėžė, nusišypsojo jai atsisveikindamas, ir ji suprato, kad jis nepatikėjo ja, manydamas, jog ji nenuoširdi.

Ir štai Kosa vėl tuose namuose, kur buvo auštant. Jis apžiūrino mažą dailų salonėlį, laukdamas jo šeimininkės. Jo dėmesį patraukė baldai, apstatymas kambario, niekučiai. Ant sienos pastebėjo įremintą paveikslą, kuriame buvo atvaizduotos kažkokių didingų laiptų pakopos. „Tai, tur būt, įėjimas į jos „karališkuosius rūmus“.“ Jis galvojo apie delą Skalos šeimą Veronoje, apie dabartinį valdovą, Jandros dėdę, kuris priverstė merginą bėgti į Boloniją ir tuo būdu įgalino Kosą susipažinti su ja.

Staiga Baltazaras pajuto, lyg jį būtų trenkusi srovė, sužadinsi malonų virpulį visame kūne: kažkas patraukė jį tarsi magnetas. Jis atsisuko ir pamatė Jandrą. Jo akys susidūrė su ramiu, bet skvarbiu žvilgsniu. Kada gi ši nežemiška būtybė suspėjo čia atsirasti?

— Karaliene mano! — tyliai pratarė Kosa, užkerėtas jos keisto žvilgsnio. — Atleisk, kad aš naktį, arba, tikriau sakant, rytą pas tave įsibroviau. Aš, Baltazaras Kosa, grafas Belantė, Iskijos ir Procintos valdytojas, atėjau tau padėkoti. Aš dėkoju likimui nuo pat tos akimirkos, kada jis suvedė ir susipažindino mane su tavimi — pačia žavingiausia ir geriausia

is visų ligi šiol pažintų moterų.

Ilgos, tankios ir juodos mergaitės blakstienos, atrodė, vos krustelėjo, ir didelės juodos, kiek pašaipios akys įsmigo į jį.

— Mesire Kosa, — prabilo ji kiek išdidžiai, — subtiliausi, švelniausi ir nuoširdžiausi paties idealiausio vyro prisipažinimai labai dažnai nepasiekia moters sielos... jeigu...

— Jeigu, — pertraukė atsidusdamas Kosa, — jeigu ji kupina meilės kitam laimingajam...

Jandros delą Skalos akys žybtelėjo.

— Ne meilės, — pataisė ji merginą. — Kupina dėkingumo. Dėkingumo gelbėtojui, išvadavusiam ją nuo siaubingiausios mirties — mirties ant lauko. Aš giliai dėkinga tam žmogui už tai, kad tebesu gyva ligi šiol.

Kaip liūdnai ji ištare paskutiniuosius žodžius: „gyva ligi šiol!“ Kaip savotiškai juos pabrėžė! Rodėsi, ji vis dar nerimauja dėl savo gyvybės, netiki, kad išliks gyva.

O Kosa sielvartingai galvojo: „Kodėl čia nebuvo manęs, — aš pats būčiau ją išgelbėjęs!“

Staiga jis krūptelėjo ir pašoko. Trys ar keturios galvos kyštelėjo virš sodo sienos. Kosa pribėgo prie lango, norėdamas geriau pamatyti tuos žmones, ir pastebėjo dar keletą. Galvoje šmėstelėjo Daveronos įspėjimas, kuriuo jis tada nepatikėjo.

— Bėk, mano karaliene! — sušuko jis. — Tik taip gali išsigelbėti. Bėk! Šventosios inkvizicijos budeliai supa namą.

— Deja... — pratarė ji beviltiškai. — Buvau tikra, kad ta diena nebetoli, tik nemaniau, kad tai atsitiks šiandien.

— Bėk, mano karaliene!

Pro langą jis matė, kad sode renkasi vis daugiau žmonių. O mergina, karčiai šypsodamasi, nejudėjo iš vietos.

Kosa pasižiūrėjo į ją, ryžtingai čiupo už rankos ir patraukė durų link.

„Kokį pasirinkti kelią? — galvojo jis. — Kur jie nepastatė sargybos, pro kur galima prasmukti?“

Mergina dėsė, ir Kosos akys nuožmiai sublizgėjo.

— Atėjo mano eilė gelbėti tave. Ir aš tave išgelbėsiu! — sušuko jis.

Paėmęs ją ant rankų, pakėlė it pūkelį ir ėmė leistis slaptais laiptais, tikėdamasis pasiekti gretimą namus ir nepastebimai įsimaišyti į minią. Tačiau, atsidūręs gatvėje, išsyk prarado bet kurią viltį: kokia dešimtis „šventosios tarnybos“ budelių jau laukė jų. Veltui Baltazaras, paleidęs merginą, išsitraukė stiletą, veltui kartą kitą suvarė jį į kažkieno kūnus — budeliai sučiupo ir Jandrą delą Skalą, ir patį Baltazarą.

— Bolonijos miesto centre, miesto valdovo — podestos rū-

muose, uždarytas bokšte, kankinasi mūsų herojus, žudriai saugomas šventiausios Marijos kapitonų ordino sargų. Tai buvo pusiau vienuoliškas, pusiau karinis ordinas, kurio nariai dėvėjo metalinius šarvinius marškinius po vienuolišku apsiaustu su raudonu kryžiumi ant krūtinės.

Net patys artimiausi Kosos bičiuliai: Gvindžis, Fieskis, Vitaleskis, Umbaltinis, nė vienas iš „velnių dešimtinės“ nekaltant jau apie tūkstantį kitų Bolonijos studentų, norėjusių pasimatyti su Kosa, negalėjo prasmukti pas jį. Ir tiltai Daverona, kuri sukėlė ant kojų visus savo apžįstamus ir sumaniai panaudojo savo pažintį su podesta, dešimtos dienos vakare gavo leidimą pasikalbėti kelias minutes su Baltazaru.

— Baltazarai, — skubiai ėmė šnibždėti jinai, pamąčiusi Kosą. — Būk ramus. Jūsų likimas bus sprendžiamas tik tai po trijų mėnesių, o per tą laiką tau neatsitiks nieko blogo.

— O Jandra?

— Ir jai nieko nebus. Didysis inkvizitorius savo nuosprendį jums abiem ir kitiems sumtiesiems paskelbs tą pačią dieną.

Iš tikrųjų, Domenikas Brantalinis, Italijos didysis inkvizitorius, prieš tris dienas nusprendė pasiųgti kaip tik šitaip. Jau sekančią dieną po to, kai buvo suimtas Kosa ir mergina iš Veronos, jis įsakė atvesti juos kiekvieną skyrium pas jį ir patį juos tardė, dalyvaujant generalvikarui ir vyriausiajam notarui, kurie visavavo sekliams — sibirams.

— Ar tu išsižadėjai išganytojo? — paklausė jis mergaitę.

— Ne.

— O vis tik išsižadėjai Tu piktžodžiauji prieš šventiausią trejybę?

— Ne.

— O burtai? Argi tai ne dievo niekinimas? Ar tu garbini velnią?

— Ne.

— O vis tik tu meldiesi velniui. Argi ne šėtonui tu aukoji: dar nepakrikštytus kūdikius?

— Aš nesu paaukojusi net vabalėlio.

— Kam gi kitam, jei ne šėtonui, jūs aukojate dar negimusius savo vaikus? Ar jus negundote žmonių tarnauti šėtonui? Kiek kartų esi papiktinusi dievą kraujomaisios nuodėmės?

Mergina paraudo ir nieko neatsakė.

— Tu nežudei žmonių? — klausinėjo inkvizitorius. — Nevirei ir nevalgei virtos žmogienos?.. Ar negalabijai žmonių nuodais ir burtais? Ar ne užkeikdavai galvijų, kad jie kristų, ir moterų, kad jos taptų nevaisingos? Ar nevertėi vaisių neprinokusių kristi nuo medžių?

(Bus daugiau)

Ivairenybės

Kinų imperatorių sveikatos paslaptis

Kinų imperatorius laikydavo keturis gydytojus, kuriems kas savaitę mokėdavo atlyginimą. Tačiau, kai imperatorius susirgdavo, gydytojai atlyginimo nebegaudavo.

Atlyginimas vėl būdavo mokamas, tik tai pasveikus imperatoriui. Pasakojama, kad kinų imperatoriai labai retai tesirgdavo.

Kasmetinis karas

Tanzanijos vyriausybei kasmet tenka kariauti. Į darbą paleidžiamos įvairios kovos priemonės — lėktuvai, helikopteriai, liepsnosvaidžiai, cheminiai ginklai. Tai karas su audėjais — gražiais ir nepavojingais paukščiukais.

Virš Tanzanijos laukų pasirodo apie 150 milijonų tu paukščiukų. Čiabuvi sako, kad jie baisnesni už skėrius, kurie pasirodo kartą per 10 metų, o audėjai — kasmet.

Paukščiai atskrenda iš Egipto, Sudano, Samalio prie Kilimandžiaro kalno perėti. Pirmiausia jie minta žolių sėklomis. Tačiau pradėjus bręsti javams, audėjai užplūsta laukus ir sulesa iki pusės derliaus.

Nors vyriausybė kovai su paukščiais išleidžia daug lėšų, bet apčiuopiamų rezultatų kol kas negaunama.

Sunkiausia Diena

Japonai nuo seno įsitikinę,

kad žmogus silpniausiai jaučiasi liepos 29-ąją. Po lietingo sezono oras tuo metu tampa nepaprastai drėgnas ir nebepakeliamas.

Liepos 29 d. Japonijos miestuose zuja dviratininkai, išveždami ungius sojos padaže. Unguriai (japoniškai "unagi") — tradicinis skanėstas, padedąs "atgauti" prarastą energiją. Kai kuriuose Japonijos rajonuose manoma, kad apskritai tą dieną ypač naudinga valgyti tokius valgius, kurių pavadinimai prasideda garsu "u". Apie "unagi" užsimenama dar VIII a. sudarytoje japonų poezijos antologijoje.

Šiuo metu Lietuvoje yra 8 imonės, gaminančios metalo piovimo stakles. Pagal jų gamybą tūkstančiui gyventojų Lietuva užima vieną pirmųjų vietų pasaulyje. Maždaug 10 procentų respublikoje gaminamų staklių eksportuojama.

Trumpai Apie Viską

CHICAGO. — Policija, slopindama antikarinę demonstraciją, išsiskė pasipiktinimą net ir daugelio konvencijos delegatų. Šimtai delegatų demonstravo reikšdami protestą.

Policija ir gvardsmenai daugelį sumušė, daugelį areštavo. Areštuotųjų tarpe buvo ir 8 konvencijos delegatai.

CHICAGO. — Viceprezidentas Humphrey, nominuotas prezidento postą demokratų konvencijoje, viceprezidento

postui pasirinko senatorių Admūd Muskie iš Maino valstijos. Jis yra lenkų kilmės.

CAIRO. — Egipto (JAR) militarinis tribunolas nutcisė buvusį oro jėgų komandierių maršalą Mohamed Sidky Mahmoud sunkių darbų kalėjimui iki gyvos galvos.

Jis buvo apkaltintas apleidimu savo pareigų Izraelio atakos metu.

Buvęs orinio apsigynimo komandierius vicemaršalas Ismail Labib nuteistas 13 metų kalėjimui.

TORONTO. — Loblaw Co. of Toronto per 43 savaites turėjo gryno pelno \$8,118,000.

Per 53 savaites prieš tai turėjo pelno \$13,775,444.

OTTAWA. — T. C. Douglas, rinkimus pralaimėjęs naujų demokratų lyderis, su'inka, kad jį nominuotų viename Britų Kolumbijos distrikte, kur bus renkamas atstovas.

OTTAWA. — JAV ambasada pranešė, kad kanadiečiai nuvykę į JAV kaip vizoriai, neturi teisės dirbti.

Sugauti dirbant, sakė jis, bus išdeportuoti.

LONDON, Anglija. — Kišenvagiai surado, kad geriausia vieta veikti — bažnyčia.

Turistai, kurie žanko St. Paul katedrą, kasdien netenka iki \$1,300.

Atėnai. — Graikijos militaristų valdžia ištrėmė kompozitorių Mikis Theodorakis į mažą kaimą kalnuose kaip pavojingą režimui žmogų.

Jis parašė muziką filmui Zorba the Greek.

MIAMI, FLORIDA

(Atkelta nuo 3 pusl.)

Ramaus atilsio Frank Zoniui Amerikos žemelėj, o jo paliki-

FRAN VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pri-taiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

mas lai lieka gyviesiems dorovės pavyzdžiu.

Frank Zonio pagerbimo sveigai užkandžius pagamino: Emilija Aimontienė, Margaret Wallionienė, Barbara Zavis. Visa eilė Klubo moterų joms pagelbėjo.

Klubo valdyba visoms joms yra širdingai dėkinga.

S. Zavis

AMERIKIETIS PERFORUOTOJ JUOSTOJ

(Atkelta nuo 6 pusl.)

kreditą iš komersantų ir atlikti begalinę daugybę kitų finansinių asmeninio pobūdžio sandėrių. Negana to, duomenys apie kreditingumą panaudojami ir įvertinant stojančio dirbti teigiamas savybes, o taip pat plačiai juos panaudoja policija ir tardymo organai.

Visa tai pažymėdamas, Kolumbijos universiteto profesorius Westinas klausia: "O kas dabartiniu metu visiems šioms milžiniškos informacijos ma-

sės ir bylų sudarinėtojams vadovauja? Kas jiems nurodo, kokius klausimus galima užduoti ir kokius ne? Kas pasirūpins apie tai, kad žmogus, kuris negalėjo gauti kredito ar pageidaujamo darbo, sužinotų, kas iš tiesų pasakyta apie jį byloje ir turėtų galimybę dėl to ginčytis?" Profesorius Westinas į tai štai kaip atsako: "Aš nežinau nė vienos valstijos, kuri būtų nustačiusi tam tikras kredito kompanijų etines normas ir būtų užtikrinusi paslapties išsaugojimą".

(Bus daugiau)

Visai Nauji

68 Cougars \$2,895
68 Meteors \$2,495
68 Cortinas \$1,795
68 Econolines \$2,295

Gateway Mercury

7120 Yonge St. Toronto
889-7343 223-2441

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT

Sviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsisistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LI. 4-6917

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

Ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priima persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 Bloor St. West, Toronto, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Priinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Akių ir Akinų Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas
Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau
Bifocals — \$19.00 ir daugiau
(Išskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždaryta
Antrad. Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą
1175 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177